

توليدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی

Web of Science از سال ۱۹۷۶ تا پایان سال ۲۰۰۶

رسول نوری^۱، دکتر علیرضا نوروزی^۲، عباس میرزایی^۳

چکیده

مقدمه: یکی از رایج‌ترین روش‌های ارزشیابی فعالیت‌های علمی پژوهشگران و سازمان‌های وابسته به آنها بهره‌گیری از شیوه‌های مختلف علم‌سنجی است که با بهره‌گیری از پایگاه‌های اطلاعاتی استنادی صورت می‌گیرد. یکی از مهم‌ترین و معتبرترین پایگاه‌های استنادی، Web of Science می‌باشد که در این مقاله با استفاده از داده‌های کسب شده از این پایگاه اطلاعاتی، توليدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از سال ۱۹۷۶ تا پایان سال ۲۰۰۶ مورد بررسی قرار گرفته است.

روش بررسی: این پژوهش مطالعه‌ای کاربردی و از نوع مطالعات توصیفی بوده که با استفاده از روش علم‌سنجی انجام شده است. منبع گردآوری داده‌ها پایگاه اطلاعاتی Web of Science و جامعه‌ی آماری پژوهش شامل ۴۸۸ مورد از مدارک موجود در این پایگاه اطلاعاتی است که توسط پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در فاصله‌ی سال‌های ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۶ میلادی منتشر شده است. برای تحلیل داده‌ها نیز از آمار توصیفی استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که بیشترین تعداد مدارک منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در مجلات ISI مربوط به سال ۲۰۰۶ بود. از نظر نوع مدرک بیشترین تعداد مربوط به مقالات اصیل و از لحاظ موضوعی نیز بیشترین تعداد مدارک در رابطه با بیماری‌های عروق محیطی بود.

نتیجه‌گیری: در مجموع توليدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science رقم قابل قبولی نیست. مسئولین امر برای بهبود این وضعیت می‌بایست شرایطی را فراهم کنند تا پژوهشگران انگیزه و توان لازم برای انتشار مقاله در مجلات ISI را به دست آورند.

واژه‌های کلیدی: علم؛ علم اطلاعات؛ پایگاه‌های اطلاعاتی؛ تولید.

نوع مقاله: تحقیقی

پذیرش مقاله: ۱۷/۱۷/۸۶

اصلاح نهایی: ۲۹/۸/۸۶

دریافت مقاله: ۷/۵/۸۶

مقدمه

اطلاع‌رسانی پزشکی و علوم توانبخشی) و ۱۲ بیمارستان آموزشی درمانی در سطح شهر اصفهان و بیش از ۶۰۰ نفر هیأت علمی، ۵۷ گروه آموزشی، ۲

دانشگاه علوم پزشکی اصفهان یکی از مهم‌ترین دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور می‌باشد. این دانشگاه در حال حاضر دارای ۷ دانشکده (پزشکی، داروسازی، دندان‌پزشکی، پرستاری و مامایی، بهداشت، مدیریت و

۱. مربی کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی

اصفهان (نویسنده‌ی مسؤول) Email: nouri@mng.mui.ac.ir

۲. استادیار کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه تهران

۳. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی و رئیس

کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه علوم پزشکی تهران

داروخانه‌ی آموزشی، ۳ درمانگاه آموزشی و ۲۲ شبکه‌ی بهداشت و درمان می‌باشد (۱).

از آنجا که تعداد مقالات یک دانشگاه در مجلات تحت پوشش ISI و میزان استناد به این مقالات مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی دانشگاه‌ها به حساب می‌آیند، بررسی و ارزیابی این انتشارات می‌تواند وضعیت کنونی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان را مشخص نموده، اطلاعات مورد نیاز را برای برنامه‌ریزی‌های آینده جهت افزایش کمی و کیفی چنین انتشاراتی فراهم آورد. بهترین شیوه برای سنجش و ارزیابی انتشارات پژوهشگران در مجلات تحت پوشش ISI استفاده از پایگاه اطلاعاتی Web of Science می‌باشد. تعداد مجلاتی که برای نمایه شدن در این پایگاه انتخاب شده‌اند طبق گزارشات سال ۲۰۰۶ حدود ۹۶۰۰ مجله است که از این تعداد ۵ عنوان مجله مربوط به ایران می‌باشد (۲).

فهمیان در پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد خود به بررسی وضعیت تولید اطلاعات علمی اعضای هیأت علمی دانشکده‌ی فنی و مهندسی دانشگاه تربیت مدرس در طول سال‌های ۱۳۷۰ لغایت ۱۳۷۹ پرداخته است. یافته‌های پژوهش فهمیان که جامعه‌ی آن شامل ۷۵ نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده‌ی فنی مهندسی دانشگاه تربیت مدرس بود، نشان داد که تولید اطلاعات علمی در طول سال‌های مورد نظر در پژوهش از رشد چشم‌گیری برخوردار بوده است (۳).

همچنین عباسپور در پایان‌نامه‌ی خود، وضعیت کمی تولید اطلاعات اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۵ را مورد

بررسی قرار داده است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که بیشترین تولید اطلاعات مربوط به هدایت و راهنمایی پایان‌نامه‌های دانشجویی و کم‌ترین تولید اطلاعات مربوط به تألیف و ترجمه‌ی کتاب بوده است. یافته‌های پژوهش در مورد موانع احتمالی تولید اطلاعات از نظر اعضای هیأت علمی نشان داد که عامل اداری مقررات دست و پاگیر، عامل شخصی و کمبود وقت از عوامل اصلی و بازدارنده‌ی تولید اطلاعات برای جامعه‌ی این پژوهش به حساب می‌آید (۴).

در مطالعه‌ی دیگری، علیرضا نوری و داریوش علی‌محمدی، وضعیت تولید علم توسط کتابداران و اطلاع‌رسانان کشور را مورد بررسی قرار دادند. در این پژوهش مقاله‌های منتشر شده توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی، که با نام ایران و با درج آدرس دانشگاه‌ها و سازمان‌های ایرانی در فاصله‌ی بین سال‌های ۱۹۷۱ تا سپتامبر ۲۰۰۶ میلادی در نمایه‌های استنادی ثبت شده، مورد مطالعه قرار گرفت. یافته‌های این پژوهش نشان داد که تعداد مقاله‌های منتشر شده توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران از نظر کمی در سطح بین‌المللی محدود بوده و توجه بیشتری را می‌طلبد (۵).

عصاره و معرفت در پژوهشی به مطالعه‌ی رشد و توسعه‌ی مقالات علمی پژوهشگران ایرانی در حوزه‌ی علوم پایه و بین رشته‌ای پزشکی طی سال‌های ۱۳۵۵-۱۳۸۲ در شبکه‌ی اطلاع‌رسانی علوم پزشکی (مدلاین) پرداخته است و دانشگاه‌ها، مجله‌ها و پدید-آوردندگان ایرانی که بیشترین تولیدات علمی را داشت، شناسایی کرده،

روش بررسی

این پژوهش کاربردی و ازدسته‌ی مطالعات توصیفی است که با استفاده از روش‌های علم‌سنجی انجام شده است. منبع گردآوری داده‌ها پایگاه اطلاعاتی Web of Science و جامعه‌ی آماری پژوهش شامل مدارک موجود (۴۸۸ مورد) در پایگاه مزبور از پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بین سال‌های ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۶ میلادی بود. برای تعیین جامعه‌ی پژوهش و به عبارت دیگر برای استخراج مدارک نمایه شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در قسمت جستجوی پیشرفته پایگاه Web of Science، نام دانشگاه به عنوان یک سازمان (OG) جستجو شد. اما مشکلی که وجود داشت، عناوین مختلفی بود که از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در این پایگاه ثبت شده است. برای مشخص نمودن عناوین سازمانی مختلفی

همچنین حوزه‌های موضوعی را که این پژوهشگران علاقه‌ی بیشتری به آنها داشتند مشخص کرده‌اند. نتایج این پژوهش نشان داد که مقالات و آثار پژوهشگران ایرانی در پایگاه اطلاعاتی مدلاین افزایش قابل توجهی یافته به طوری که در دوره‌ی زمانی مورد مطالعه ۲۶۹۵ مقاله توسط ۹۳۷۳ نویسنده همکار به چاپ رسیده است (۶).

پژوهش حاضر نیز با هدف بررسی تولیدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science از سال ۱۹۷۶ (یعنی زمان ثبت اولین مقاله از این دانشگاه) تا انتهای سال ۲۰۰۶ انجام گرفت و نویسندگان برتر این دانشگاه از نظر تعداد مدارک و میزان استنادات مورد ارزیابی قرار گرفت.

جدول ۱: تنوع عناوین سازمانی ثبت شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در Web of Science

ردیف	عنوان	ردیف	عنوان
۱	cardiovas res ctr	۱۴	isfahan med sci
۲	esfahan med sch	۱۵	isfahan med sci univ
۳	esfahan med sci univ	۱۶	isfahan med univ
۴	esfahan med univ	۱۷	isfahan sch dent
۵	esfahan univ med sci	۱۸	isfahan univ sch med
۶	feiz eye hosp	۱۹	isfahan univ med sci & hlth serv
۷	isfahan univ med sci	۲۰	isfahan univ med & hlth sci
۸	med univ isfahan	۲۱	isfahan univ med sch
۹	isfahan cardiovasc res ctr	۲۲	isfahan univ med sci
۱۰	isfahan dent sch	۲۳	med sci univ esfahan
۱۱	isfahan diabet ctr	۲۴	med sci univ isfahan
۱۲	isfahan endocrin & metab ctr	۲۵	isfahan med sch
۱۳	isfahan fac pharm		

که از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در این پایگاه موجود می باشد ابتدا مقالات ثبت شده با آدرس کلی اصفهان مورد بررسی قرار گرفت و عناوین سازمانی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان مشخص گردید (جدول ۱) و سپس همین عناوین مجدداً مورد جستجو قرار گرفت. نتیجه‌ی این جستجو که جامعه‌ی آماری پژوهش را تشکیل می‌داد ۴۸۸ مدرک بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از آمار توصیفی و روش کتاب‌سنجی استفاده شد.

یافته‌ها

الف. انواع مدارک منتشر شده از دانشگاه در مجلات تحت پوشش ISI.

تمامی مدارک منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در مجلات تحت پوشش ISI در دوره‌ی زمانی مورد مطالعه (۲۰۰۶-۱۹۷۶)، ۴۸۸ مورد است که زبان اصلی تمامی این مدارک انگلیسی است. از میان این مدارک بیشترین تعداد (۳۰۰ مورد) مربوط به مقالات اصیل (Article) و کم‌ترین تعداد (۲ مورد) مربوط به مقالات مروری (Review) است. سایر مدارک نیز عبارت بودند از: ۱۷۱ مورد چکیده‌ی نشست‌ها (Meeting Abstract)، ۹ مورد نامه (Letter) و ۶ مورد سرمقاله (Editorial Material).

ب. تولیدات علمی پژوهشگران دانشگاه در سال‌های مختلف.

جدول ۲: تولیدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science به تفکیک سال انتشار

سال انتشار	تعداد مدارک	درصد
۲۰۰۶	۱۱۳	۲۳/۱۶
۲۰۰۵	۷۶	۱۵/۵۷
۲۰۰۴	۶۲	۱۲/۷
۲۰۰۳	۶۸	۱۳/۹۳
۲۰۰۲	۳۶	۷/۳۸
۲۰۰۱	۲۶	۵/۳۳
۲۰۰۰	۱۵	۳/۰۷
۱۹۹۹	۳۱	۶/۳۵
۱۹۹۸	۲۷	۵/۵۳
۱۹۹۷	۷	۱/۴۳
۱۹۹۶	۴	۰/۸۲
۱۹۹۵	۵	۱/۰۲
۱۹۹۴	۴	۰/۸۲
۱۹۹۳	۱	۰/۲
۱۹۹۲	۳	۰/۶۱
۱۹۹۱	۱	۰/۲
۱۹۹۰	۴	۰/۸۲
۱۹۸۸	۱	۰/۲
۱۹۷۹	۱	۰/۲
۱۹۷۸	۱	۰/۲
۱۹۷۷	۱	۰/۲
۱۹۷۶	۱	۰/۲
کل مدارک	۴۸۸	۱۰۰

با استفاده از طبقه‌بندی موضوعی مدارک می‌توان توان دانشگاه را در شاخه‌های مختلف علم مورد ارزیابی قرار داد. همان گونه که در جدول ۳ دیده می‌شود، تعداد ۸۰ مدرک (بیشترین تعداد مدارک) از کل مدارک دانشگاه در Web of Science در موضوع بیماری‌های عروق محیطی ثبت شده و پس از آن دارو و داروشناسی و اورولوژی بالینی به ترتیب رتبه‌های دوم و سوم را به خود اختصاص داده‌اند.

د. منابع منتشر کننده‌ی مدارک پژوهشگران دانشگاه در تمامی مجلات از اعتبار و اهمیت یکسان برخوردار نیست، بنابراین یکی از ملاک‌های ارزیابی کار علمی یک پژوهشگر را می‌توان اعتبار مجله‌ای دانست که وی مقالات خود را در آن به چاپ می‌رساند. برای سنجش اعتبار مجلات نیز روش‌های مختلف وجود دارد که یکی از روش‌ها استفاده از شاخصی تحت عنوان عامل تأثیر (Impact Factor) است که توسط مؤسسه‌ی اطلاعات علمی جهت رتبه‌بندی مجلات تحت پوشش این مؤسسه ارائه می‌گردد (۷). در جدول ۴ عنوان مجلاتی که بیشترین تعداد مقالات را از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به خود اختصاص داده است به چشم می‌خورد. برای دستیابی به عامل تأثیر هر یک از این مجلات می‌توان به «گزارش‌های استنادی مجلات» (Journal Citation Reports) که هر ساله توسط مؤسسه‌ی اطلاعات علمی ارائه می‌شود مراجعه نمود. Web of science.

ه. نویسندگان برتر دانشگاه.

فهرست ده نفر از پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان که بیشترین تعداد مدارک از آنها در پایگاه اطلاعاتی Web of Science نمایه شده است در جدول ۵ مشاهده می‌گردد.

بیشترین تعداد مدارک منتشر شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در مجلات ISI مربوط به سال ۲۰۰۶ است. این در حالی است که در سال‌های ۱۹۸۹، (۱۹۸۷-۱۹۸۰)، ۱۹۷۵ هیچ مدرکی از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science ثبت نشده است (جدول ۲). در مجموع با وجود افت و خیزهایی که در روند انتشار زمانی مدارک ثبت شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه Web of Science وجود دارد باید گفت که روند تولید مدارک پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science دارای سیری صعودی بوده به ویژه در سال ۲۰۰۶ که تعداد مدارک این سال نسبت به سال ۲۰۰۵ نزدیک به ۱/۵ برابر افزایش یافته است.

لازم به ذکر است که اولین مدرک از مدارک مذکور، مقاله‌ای است که در سال ۱۹۷۶ از دانشکده‌ی پزشکی در مجله‌ی توراکس به چاپ رسیده است. اطلاعات مربوط به این مقاله به شرح زیر است:

Title: esophageal moniliasis causing fistula formation and lung abscess.
 Author(s): Sehhat S, Hazeghi K, Bajoghli M, Touri S.
 Source: thorax 31 (3): 361-364 1976
 Document type: article.
 Language: English.
 Cited references: 16 times cited: 8
 Addresses: Esfahan Univ Esfahan med Sch, dept Surg, Esfahan, Iran.
 Publisher: British med journal publ group, British med assoc house, tavistock square, London, England wc1h 9jr.
 Subject category: Respiratory system ids number: bu649 ISSN: 0040-6376.

ج. تولیدات علمی دانشگاه در شاخه‌های علمی مختلف.

جدول ۳: تولیدات علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science به تفکیک شاخه‌های موضوعی مختلف

شاخه‌ی موضوعی	تعداد مدارک	درصد
PERIPHERAL VASCULAR DISEASE	80	16.39
PHARMACOLOGY & PHARMACY	73	14.96
CLINICAL NEUROLOGY	37	7.58
CHEMISTRY, MEDICINAL	32	6.56
CHEMISTRY, APPLIED	31	6.35
FOOD SCIENCE & TECHNOLOGY	26	5.33
CARDIAC & CARDIOVASCULAR SYSTEMS	25	5.12
DERMATOLOGY	25	5.12
IMMUNOLOGY	22	4.51
MEDICINE, GENERAL & INTERNAL	21	4.30
ENDOCRINOLOGY & METABOLISM	20	4.10
CELL BIOLOGY	18	3.69
PLANT SCIENCES	16	3.28
PUBLIC, ENVIRONMENTAL & OCCUPATIONAL HEALTH	16	3.28
NEUROSCIENCES	15	3.07
BIOCHEMISTRY & MOLECULAR BIOLOGY	13	2.66
DENTISTRY, ORAL SURGERY & MEDICINE	13	2.66
SURGERY	13	2.66
ANESTHESIOLOGY	10	2.05
سایر شاخه‌ها	225	46.1

جدول ۴: تولیدات علمی پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science به تفکیک مجله

نام مجله	تعداد مدارک	درصد
ATHEROSCLEROSIS SUPPLEMENTS	43	8.81
ATHEROSCLEROSIS	36	7.38
JOURNAL OF ESSENTIAL OIL RESEARCH	18	3.69
JOURNAL OF MOLECULAR AND CELLULAR CARDIOLOGY	13	2.66
JOURNAL OF NEUROLOGY	11	2.25
INTERNATIONAL JOURNAL OF DERMATOLOGY	9	1.84
ANNALS OF SAUDI MEDICINE	8	1.64
DRUG DELIVERY	8	1.64
FLAVOUR AND FRAGRANCE JOURNAL	7	1.43
HORMONE RESEARCH	7	1.43
JOURNAL OF ETHNOPHARMACOLOGY	7	1.43
SAUDI MEDICAL JOURNAL	7	1.43
EPILEPSIA	6	1.23
MYCOSES	6	1.23
ACTA CARDIOLOGICA	5	1.02
IRANIAN JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY	5	1.02
JOURNAL OF PROSTHETIC DENTISTRY	5	1.02
NAUNYN-SCHMIEDEBERGS ARCHIVES OF PHARMACOLOGY	5	1.02
PHYTOTHERAPY RESEARCH	5	1.02
TRANSPLANTATION PROCEEDINGS	5	1.02
Other Journals	272	55.73

جدول ۵: نویسندگان دارای بیشترین تعداد مدرک از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science بین سال‌های ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۶

ردیف	نام و نام خانوادگی	تعداد مقالات (نویسنده اصلی)	تعداد مقالات (نویسنده همکار)	رتبه (R _i)	تعداد مجموع استنادات	میزان استناد به هر مقاله	شاخص H
۱	نضال صراف زادگان	۲۱	۳۹	۶۰	۱۵۹	۲/۶۵	۹
۲	صدیقه عسگری	۲۰	۲۹	۴۹	۶۶	۱/۳۵	۴
۳	مریم بشتام	۸	۲۶	۳۴	۵۱	۱/۵	۴
۴	غلامعلی نادری	۱۰	۴۰	۵۰	۵۳	۱/۰۶	۴
۵	سید ابراهیم سجادی	۱۳	۱۱	۲۴	۱۰۱	۴/۲	۵
۶	علیرضا علی قنادی	۷	۱۳	۲۰	۶۵	۳/۲۵	۵
۷	محسن جانقریبانی	۱۱	۹	۲۰	۴۱	۲/۰۵	۵
۸	ژاله ورشوساز	۱۷	۳	۲۰	۵۴	۲/۷	۵
۹	مسعود امینی	۲	۱۷	۱۹	۳۲	۱/۶۴	۴
۱۰	رویا کلیشادی	۱۱	۷	۱۸	۳۰	۱/۶۷	۳

برای به دست آوردن H-Index می‌بایست مقالات را بر حسب تعداد استناد به ترتیب نزولی مرتب کرده و تعداد مقالات را با تعداد استنادات در هر ردیف مقایسه کنیم تا آنجا که تعداد استناد مساوی یا بیشتر از تعداد مقاله باشد. شماره‌ی مقاله مذکور نشان‌دهنده‌ی H-Index نویسنده خواهد بود (۹).

بحث

همانطور که اشاره شد تعداد مدارک موجود در پایگاه اطلاعاتی Web of Science از پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان از ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۶ رشدی صعودی داشته است. پژوهش Sanz-Casado و همکاران وی (۲۰۰۶) نیز که به منظور بررسی روند پژوهش‌های دانشمندان در زمینه‌ی آنسفالوپاتی اسفنجی قابل انتقال (Transmissible spongiform encephalopathies) صورت گرفت نشان داد که انتشارات مربوط به این

در این جدول تعداد مقالات به تفکیک مقالات نویسنده‌ی اول و نویسنده‌ی همکار و نیز مجموع این دو، مشخص شده و نیز تعداد استناداتی که به کل مقالات صورت گرفته است ذکر شده است. لازم به ذکر است که عدد مربوط به استنادات، خود استنادی نویسندگان را نیز شامل می‌شود. اما اعدادی که در آخرین ستون آمده است مربوط به شاخصی با عنوان شاخص H می‌باشد. شاخص H مربوط به یک محقق عبارت است از h تعداد از مقالات وی که به هر کدام دست کم h بار استناد شده باشد. بدین ترتیب شاخص H یک نویسنده ده خواهد بود اگر وی ده مقاله داشته باشد که به هر کدام دست کم ده بار استناد شده باشد. بدیهی است هر چه این عدد بزرگ‌تر باشد نشان از توان علمی فرد و تأثیرگذاری بیشتر او بر جامعه علمی خواهد بود. البته اندازه‌گیری دقیق این شاخص به جامع بودن پایگاه اطلاعاتی مورد جستجو بستگی دارد (۸).

عنوان واحد برای دانشگاه و در مرحله‌ی بعد استفاده از نام واحد برای خود و همکارانشان می‌باشد. عنوان واحد برای دانشگاه علوم پزشکی اصفهان عبارت "Isfahan Univ Med Sci" می‌باشد در حالی که اگر به پایگاه اطلاعاتی Web of Science مراجعه کنیم با ۲۵ عنوان مختلف از دانشگاه مواجه خواهیم شد. همچنین مشاهده می‌شود که نویسندگانی که از برخی مراکز زیر مجموعه‌ی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان برای مجلات علمی مختلف مقاله ارسال می‌کنند تنها نام مرکز خود را ذکر کرده و از ذکر نام دانشگاه امتناع می‌ورزند. این روند باعث می‌شود که بازایی تمامی مقالات دانشگاه علوم پزشکی اصفهان با استفاده از جستجوی نام سازمان، بسیار مشکل و گاهی اوقات غیر ممکن شود. این امر همچنین موجب می‌گردد که رتبه‌ی دانشگاه از نظر تعداد مقالات و به تبع آن از نظر تعداد استنادات تنزل کند. از طرف دیگر اگر پژوهشگران در مقالات خود از نام واحد استفاده نکنند این مقالات در پایگاه اطلاعاتی Web of Science، زیر نام‌های مختلفی که از آنان وجود دارد به صورت پراکنده قرار خواهد گرفت. برای مثال چنانچه نام نویسنده‌ای غلامعلی است بایستی مخفف نام او به یکی از سه شکل GA، GH و یا G باشد نه به هر سه شکل، در غیر اینصورت سبب پراکنده شدن اطلاعات مربوط به نویسنده و ایجاد اشکال در تعیین شاخص‌های مربوط به وی می‌شود. بنابراین نویسنده‌ی مقاله باید دقت کند که در تمامی مقالات خود نام خانوادگی و مخفف نام خود را به صورت یکسان به کار برد.

موضوع طی سال‌های مورد مطالعه (۱۹۹۲-۱۹۷۳) رشد چشمگیری داشته است (۱۰).

با وجود سیر صعودی در تعداد مدارک ثبت‌شده از دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science، این تعداد مدرک برای دانشگاهی که بیش از ۶۰۰ عضو هیأت علمی دارد رقم کمی به حساب می‌آید. بیشترین تعداد مدارک مذکور، ۱۱۳ مورد و مربوط به سال ۲۰۰۶ می‌باشد. اگر فرض کنیم تمام این مدارک توسط اعضای هیأت علمی ارائه شده باشد در سال ۲۰۰۶ که اوج تولید مقالات دانشگاه است به طور متوسط هر ۵/۳ عضو هیأت علمی تنها یک مقاله ارائه کرده‌اند.

در پژوهشی که Weisinger و Bellorin-Font در سال ۱۹۹۹ انجام دادند، تولیدات علمی آمریکای لاتین درباره‌ی نفرولوژی مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های این پژوهش نشان داد که به طور کلی تولید علم توسط کشورهای آمریکای لاتین در زمینه‌ی نفرولوژی اندک است و دلایل آن عواملی چون شکست سیاست دانشگاه‌ها در ایجاد انگیزه برای انتشار و نیز محدودیت بودجه‌های تحقیقاتی می‌باشد (۱۱).

نوروزی و علی‌محمدی نیز در مطالعه‌ی وضعیت تولید علم توسط کتابداران و اطلاع‌رسانان کشور به این نتیجه رسیدند که مقاله‌های منتشر شده توسط متخصصان کتابداری و اطلاع‌رسانی از نظر کمی در سطح پایینی است (۵).

نکته‌ی مهم دیگری که در مورد انتشار مقاله در مجلات وجود دارد و محققان بایستی هنگام ارسال مقالات خود برای مجلات بدان توجه کنند استفاده از

نتیجه گیری

شناسایی کرده، و شرایطی را مهیا کنند تا پژوهشگران توانایی‌های لازم را برای انتشار مقاله در مجلات ISI کسب نموده و انگیزه‌ی لازم برای فعالیت بیشتر در این زمینه به دست آورند. از این رو پیشنهاد می‌شود جهت برگزاری دوره‌های آموزشی شیوه‌ی نگارش مقالات علمی، آشنایی با پایگاه‌های اطلاعاتی (به ویژه Web of Science و JCR)، روش تحقیق، آمار و ... برنامه‌ریزی‌های لازم صورت گیرد و این دوره‌ها به صورت مستمر و مؤثر برای پژوهشگران علاقه‌مند برگزار گردد، همسو با آن، ایجاد انگیزه‌های لازم از طریق ارتقای ابزارهای تشویقی و کاهش مشغله‌های اجرایی و آموزشی اعضای هیأت علمی نیز می‌تواند تأثیرگذار باشد.

تشویق و ترغیب محققان به چاپ مقاله در مجلاتی که توسط پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر چکیده و نمایه می‌شود موجب می‌گردد که نتایج پژوهش‌های آنان در سطح جهانی منتشر شده و در دسترس دانشمندان و محققان سراسر دنیا قرار گیرد. علاوه بر این، سبب می‌شود تا حاصل زحمات پژوهشگران کشورمان در چرخه‌ی جهانی اطلاعات قرار گرفته و بر ارزش و اهمیت آن افزوده گردد. طبق یافته‌های این پژوهش تعداد مدارک پژوهشگران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در پایگاه اطلاعاتی Web of Science بسیار کم‌تر از حد مورد انتظار است لذا مسئولین پژوهشی این دانشگاه می‌بایست دلایل وضعیت کنونی را

منابع

۱. تاریخچه‌ی تأسیس دانشگاه علوم پزشکی اصفهان. Available at: URL:<http://chancellor.mui.ac.ir/riyasat/vita.htm>, Accessed: August 10 2007.
۲. صبوری علی اکبر. تولید علم ایران در سال ۲۰۰۶. رهیافت ۱۳۸۵؛ پاییز و زمستان (۳۸): ۴۰-۴۵.
۳. فهیمیان مونا. بررسی وضعیت تولید اطلاعات علمی اعضای هیأت علمی دانشکده‌ی فنی و مهندسی دانشگاه تربیت مدرس از سال ۱۳۷۰ لغایت ۱۳۷۹ [پایان نامه]. تهران: دانشگاه تربیت مدرس؛ ۱۳۸۱.
۴. عباسپور حسن. بررسی تولید اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گیلان در سال‌های ۷۹-۱۳۷۵ [پایان نامه]. تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران؛ ۱۳۸۱.
۵. نوروزی علیرضا، علی محمدی داریوش. بررسی مشارکت علمی کتابداران ایرانی در سطح بین‌المللی: با تأکید بر مقاله‌های مندرج در نمایه‌های استنادی Available at: <http://nouruzi.googlepages.com/ISI-Iranian-LIS-Articles.doc>, Accessed: August 10 2007
6. Asnafi AR, Danesh F, Pakdaman Naeini M. A survey of collaboration rate among of Iranian LIS students in producing scientific articles for annual student conference of AlZahra University (2000-2006). In Proceedings COLLNET 2007, New Delhi, India. Available at: <http://eprints.rclis.org/archive/00006352>. Accessed 23 september 2007.
7. The Thomson scientific impact factor. Available at: <http://scientific.thomson.com/free/essays/journalcitationreports/impactfactor>. Accessed Jul 10, 2007.
۸. میرزایی عباس. شاخص h جدیدترین شیوه اندازه‌گیری کمی برونداد علمی محققان. قابل دسترس در آدرس اینترنتی: <http://tums.blogsky.com/?Cat=16>. دسترسی: ۵ اردیبهشت ۱۳۸۶.
۹. نوری رسول، نوری آزاده. H-Index و G-Index، شاخص‌هایی جدید در علم‌سنجی. ارائه شده در همایش علمی دانشجویی اطلاعات، اطلاع‌شناسی و جامعه. ۱۳۸۶ اردیبهشت ۲۶ و ۲۷؛ بیرجند، ایران.

10. Sanz-Casado E, et al. Trends in scientific activity addressing transmissible spongiform encephalopathies: a bibliometric study covering the period 1973–2002. BMC Public Health 2006; 6(245). Available at: <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/6/245>, Accessed: July 10 2007.
11. Weisinger JR, Bellorin-Font E. Latin American Nephrology: Scientific Production and Impact of the Publication. Kidney International 1999; 56(?):1584-1590.